

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 302/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, IČO 35 943 882, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Mandzák, proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava II č. k. 6 Tp 52/2021 zo 14. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 13. decembra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 Tp 52/2021 zo 14. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zbor, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava, 4. oddelenia vyšetrovania ČVS: PPZ-47/NKA-BA4-2019 z 15. októbra 2020 bolo vznesené obvinenie aj pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona

a iné. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „prokurátor krajskej prokuratúry“) uznesením č. k. 1 Kv 38/20/1100-115 z 13. mája 2021 postupom podľa § 425 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na § 58 ods. 3 Trestného zákona zaistil všetok známy majetok sťažovateľky (podľa obsahu predmetného uznesenia), a to z dôvodu, že je trestne stíhaná pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku, a zároveň sťažovateľke zakázal so zaisteným majetkom nakladať. Následne ten istý prokurátor krajskej prokuratúry uznesením č. k. 1 Kv 38/20/1100-174 zo 7. júna 2021 v rámci autoremedúry postupom podľa § 190 ods. 1 Trestného poriadku čiastočne vyhovel sťažnosti sťažovateľky podanej podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku a zrušil zaistenie časti majetku sťažovateľky (podľa obsahu predmetného uznesenia). Okresný súd napadnutým uznesením postupom podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 191 písm. a) Trestného poriadku zamietol sťažovateľkou podanú sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 38/20/1100-174 zo 7. júna 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v súhrne rozporuje právne závery napadnutého uznesenia okresného súdu tým, že ich považuje za nezákonné, neodôvodnené, teda arbitrárne, pričom okresný súd „*nedal odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, obmedzil sa iba na lakonický a arbitrárny prístup. Z takéhoto odôvodnenia súdneho rozhodnutia nie je možné zistiť a preskúmať, ako a prečo súd vyhodnotil postup prokurátora pri zaistení majetku sťažovateľky za primeraný a zákonný. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je preto nepreskúmateľné.*“. V ďalšom namietla, že nie je vlastníčkou časti zaisteného majetku spočívajúceho vo vlastníctve obchodného podielu obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorého vlastníčkou je/má byť jej menovkyňa. Napokon sťažovateľka namietla rozpor samotnej legislatívnej úpravy zaistenia majetku podľa Trestného poriadku s právom Európskej únie, a to čl. 5 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014, podľa ktorého „*Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu majetku vo vlastníctve osoby odsúdenej za trestný čin, ktorý môže viesť priamo alebo nepriamo k hospodárskemu prospechu, ak je súd na základe okolností prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov, ako napríklad, že hodnota majetku je neprimeraná k zákonnému príjmu odsúdenej osoby, presvedčený, že dotknutý majetok je získaný z trestnej činnosti.*“. Na podporu svojej argumentácie sťažovateľka argumentačne poukázala aj na porušenie princípu proporcionality spočívajúceho v postihovaní celého zaisteného majetku, teda aj takého, ktorý nebol získaný trestnou činnosťou, resp. pri ktorom nie je preukázané, že bol získaný trestnou činnosťou. V dôsledku prednosti práva únie by sa podľa jej názoru nemala v jej prípade použiť vnútroštátna právna úprava (napr. rozsudok C - 258/09, EU:C:2010:742, bod 45).

4. Na podklade uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na pokojné

užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 6Tp/52/2021 zo dňa 14.09.2021, porušené bolo.

2/ Zrušuje sa Uznesenie Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 6Tp/52/2021 zo dňa 14.09.2021 a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

3/ Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť sťažovateľke... trovy konania na účet jej právneho zástupcu.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie sťažovateľkou označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorý zamietol ňou podanú sťažnosť proti uzneseniu prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 38/20/1100-174 zo 7. júna 2021 o zaistení časti jej majetku (podľa obsahu predmetných rozhodnutí). V tejto súvislosti sťažovateľka namietla porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

III.1. Všeobecné právne východiská:

6. Rozhodnutia o zaistení majetku v zmysle § 425 ods. 1 Trestného poriadku majú za následok, že sťažovateľ nemôže so svojím majetkom nakladať. Zaistením majetku tak na základe súdneho rozhodnutia dochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva chráneného v čl. 20 ods. 1 ústavy a rovnako aj podľa čl. 1 dodatkového protokolu pretože podstatným prvkom vlastníckeho práva je aj možnosť majetok právne ovládať (IV. ÚS 577/2021, bod 10).

7. Na druhej strane však ide o obmedzenie len dočasné, svojím charakterom predbežné a zaistovacie, keďže jeho účelom je zabezpečenie majetku pre potreby prípadného výkonu rozhodnutia vo veci samej, ktoré sa zaisteného majetku bude týkať (IV. ÚS 577/2021, bod 14). Možno pritom konštatovať, že pri prieskume súdnych rozhodnutí dočasnej povahy je ústavný súd vzhľadom na svoje postavenie a právomoci pomerne zdržanlivý.

8. Konanie o ústavnej sťažnosti totiž nemožno považovať za pokračovanie trestného konania a posúdenie splnenia podmienok na zaistenie majetku v trestnom konaní je v právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Rozhodnutie ústavného súdu sa týka len prípadných porušení práv a slobôd zaručených v ústavnom poriadku (II. ÚS 242/2021, body 36 a 37).

9. Podstatný význam pre zdržanlivý prístup ústavného súdu však má aj skutočnosť, že do práv sťažovateľa sa nezasahuje konečným spôsobom (napr. IV. ÚS 620/2021, bod 30). V tejto súvislosti už ústavný súd zdôraznil, že v priebehu trestného konania majú sťažovatelia možnosť žiadať o zrušenie zaistenia a existenciu dôvodov zaistenia skúma z úradnej povinnosti v prvom rade prokurátor a v druhom rade súd. Ani tieto skutočnosti však ústavnému súdu nebránili, aby rozhodnutia o zaistení majetku v trestnom konaní v minulosti preskúmal z pohľadu namietaného porušenia práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. I. ÚS 66/2021,

II. ÚS 534/2021, IV. ÚS 577/2021, aj keď len v štádiu predbežného prerokovania ústavných sťažností). Uvedené je potvrdením judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej ani súdne rozhodnutia dočasnej a zabezpečovacej povahy nemožno úplne vylúčiť z rámca ústavnoprávneho prieskumu (IV. ÚS 620/2021, bod 31). Uvedené platí pre zaistenie výkonu trestu prepadnutia majetku ako generálny majetkovo-zabezpečovací inštitút (§ 426 ods. 1 Trestného poriadku) na účel ústavnokonformného výkladu § 425 ods. 1 Trestného poriadku.

10. Vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam, ktoré sa týkali zaistenia majetku podľa § 425 Trestného poriadku, už ústavný súd skonštatoval, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo podstatné otázky vo veci sťažovateľov. Všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na procesné úkony účastníka reagovať primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom (IV. ÚS 577/2021).

11. Na základe takto určených hraníc svojho prieskumu pri namietanom porušení čl. 46 ods. 1 ústavy potom ústavný súd považuje za potrebné zasiahnuť vtedy, ak je namietané rozhodnutie o zaistení majetku svojvoľné, teda rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené alebo odôvodnenie popiera účel a význam použitých právnych noriem (I. ÚS 66/2021, body 14 a 24, IV. ÚS 577/2021, bod 12). Inými slovami, ústavnoprávny prieskum zaistenia majetku sťažovateľky, o ktorom bolo v poslednom stupni rozhodnuté napadnutým uznesením okresného súdu, sa v podstate sústreďuje len na tie prípadné pochybenia, v dôsledku ktorých by pre také rozhodnutie chýbal zákonný základ alebo by zjavne nemohlo viesť k naplneniu účelu, ktorý ním má byť dosiahnutý, alebo by v ňom bolo možné vidieť svojvoľu z iného dôvodu. Predmetom ústavnoprávneho prieskumu môže byť aj procesný postup, ktorý predchádzal zaisteniu majetku (napr. I. ÚS 122/2018).

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

III.2. Napadnuté uznesenie okresného súdu:

13. Okresný súd v napadnutom uznesení, poukazujúc na zákonnú úpravu § 58 ods. 3, § 425 ods. 1, § 425 ods. 3, § 426 ods. 1 Trestného poriadku, na trestnoprávnu kvalifikáciu skutku sťažovateľke kladeného za vinu aj podľa § 20 k § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a), b) Trestného zákona a vykonávajúc súdny prieskum len tej časti uznesenia prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 1 Kv 38/20/1100-174 zo 7. júna 2021, ktorá nebola zrušená v rámci autoremedúry, v podstatnom dôvodil, že *„Dôvodnosť trestného stíhania za skutky právne kvalifikované ako uvedené trestný čin v danom štádiu trestného konania vyplýva najmä z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a ďalších, ktorí podrobne opisali, ako obvinená v postavení konateľky spoločnosti [REDAKOVANÉ] faktúrovala spoločnosti [REDAKOVANÉ] nadhodnotené plnenia, a ako spolu s obvineným [REDAKOVANÉ] koordinovaným spôsobom vytvorili právny rámec*

a nechali realizovať bankové transakcie a operácie takým spôsobom, aby prospech z tejto činnosti (spolu vo výške 895.800,- €) získala obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorej konateľom v danom čase bol obvinený [REDAKOVANÝ], a aby tento príjem vzbudzoval dojem legálne nadobudnutého príjmu z výkonu podnikateľskej činnosti. Dôvodnosť podozrenia ďalej vyplýva zo zadovážených listinných dôkazov, najmä z faktúr vystavených obvinenou v mene spoločnosti [REDAKOVANÉ] a faktúr vyhotovených v mene spoločnosti [REDAKOVANÉ].

Napriek skutočnosti, že materiálne podmienky k uvedenému postupu prokurátora boli splnené, postup prokurátora podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku je fakultatívny a preto sa súd zaoberal tým, či je zaistenie majetku obvinenej v uvedenom rozsahu pre zabezpečenie účelu trestného konania v súlade so zásadami primeranosti, zdržanlivosti a proporcionality.

Súd s poukazom na doteraz zadovážené dôkazy, vzhľadom na následok konania obvinenej, kedy poškodenej spoločnosti vznikla škoda veľkého rozsahu, vzhľadom na jej motív k spáchaniu predmetného trestného činu (zadováženie si majetkového prospechu) a spôsob jeho spáchania, vyhodnotil postup prokurátora pri využití nástroja podľa predmetného ustanovenia Trestného poriadku ako opodstatnený. V predmetnom prípade existuje dôvodné podozrenie, že obvinení koordinovanou činnosťou páchali sofistickovanú trestnú činnosť, ktorej motívom bolo zabezpečenie si významného majetkového prospechu.“.

14. Námietku sťažovateľky týkajúcu sa neproporcionality výšky zaisteného majetku okresný súd vyhodnotil ako neopodstatnenú a s poukazom na znenie § 425 ods. 1 a § 426 ods. 1 Trestného poriadku konštatoval, že zaistenie majetku sa vzťahuje na celý majetok obvinenej osoby (s výnimkou vecí a prostriedkov, na ktoré sa zaistenie majetku v zmysle zákonnej úpravy vzťahovať nemôže), a posúdil postup prokurátora krajskej prokuratúry pri zaistení majetku (s výnimkou toho, ktorý bol uvoľnený v sťažnostnom konaní) ako zákonný. Napokon okresný súd s poukazom na dôvodnosť vedeného trestného stíhania a právnu kvalifikáciu skutku kladeného sťažovateľke za vinu spadajúcu do taxatívneho výpočtu § 58 ods. 3 Trestného zákona konštatoval splnenie aj druhej zákonnej podmienky, ktorou je „naplnenie skutočností, že vzhľadom na povahu, závažnosť činu a na pomery obvinenej treba uloženie trestu prepadnutia majetku očakávať.“. V závere zvýraznil, že pri odsúdení sťažovateľky pre stíhanú trestnú činnosť je trest prepadnutia majetku ukladaný obligatórne, a preto „uloženie trestu je v prípade obvinenej už aj v aktuálnom štádiu trestného konania možné očakávať.“.

III.3. Posúdenie veci:

15. Ústavný súd v prvom rade opätovne zvýrazňuje, že zaistenie majetku podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku je nepochybne opatrením zasahujúcim do práva sťažovateľky na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, no na druhej strane ide o opatrenie dočasné, svojou povahou predbežné a zaisťovacie, ktoré nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci, keď primárne ide o súčasť obrany proti vznesenému obvineniu (bez ktorého odobrenia odsudzujúcim rozsudkom nemožno uložiť trest prepadnutia majetku). Nemožno teda hovoriť o „zbavení majetku“, ale svojou povahou ide o opatrenie vzťahujúce sa na obmedzenie „užívania majetku“. Dočasný charakter tohto inštitútu navyše (sekundárne) explicitne vyplýva aj z dikcie § 425 ods. 2 Trestného poriadku, keď osoba, ktorej majetok bol zaistený, má právo žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia, pričom o takejto žiadosti musí v prípravnom konaní bezodkladne rozhodnúť prokurátor

a v konaní pre súdom predseda senátu. Taktiež z dikcie § 427 Trestného poriadku vyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu skúmať *ex offi*o trvanie dôvodov zaistenia majetku a v prípade ich pomnutia takéto zaistenie zrušiť. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sama disponuje v priebehu prípravného konania (v závislosti od stavu dokazovania, výsledkov prípravného konania) účinným prostriedkom nápravy, teda žiadosťou o zrušenie zaistenia majetku, o ktorej musí byť rozhodnuté prokurátorom, proti ktorého rozhodnutiu má aj riadny opravný prostriedok. Taktiež orgány činné v trestnom konaní sú povinné z úradnej povinnosti skúmať pretrvávanie dôvodov zaistenia majetku a v prípade ich pomnutia takéto zaistenie bezodkladne zrušiť. V naznačenom smere, vychádzajúc z predostretej judikatúry a princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), je možné hodnotiť sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť ako podanú predčasne, keď právomoci ústavného súdu predchádza právomoc prokurátora v rámci prípravného konania a následne všeobecného súdu rozhodujúceho o otázke viny a trestu, ako aj (osobitne) právomoc skúmať kedykoľvek a aj na jej žiadosť opodstatnenosť trvania zaistenia majetku. Tým je daný dôvod na odmietnutie sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

16. Z dôvodov uvedených v bode 9 a podporujúcich predmetný prieskum z materiálneho dôvodu dotknutého generálneho majetkovo-zaist'ovacieho opatrenia však ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo obmedzeniu práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu patriaceho sťažovateľke, a preto ho preskúmal optikou garancií vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri body 9, 10 a 11).

17. Okresný súd v napadnutom uznesení posudzoval v kontexte zabezpečených dôkazov, či sú dané zákonné predpoklady aplikovaného zaist'ovacieho inštitútu. Vychádzal pritom nielen z príslušnej zákonnej úpravy § 425 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 58 ods. 3 Trestného zákona vrátane toho, že sťažovateľka je trestne stíhaná pre trestnú činnosť, pre ktorú je možné uložiť trest prepadnutia majetku, ale aj z obvinením predpokladaného spôsobu páchania trestnej činnosti, keď sťažovateľka ako konateľka obchodnej spoločnosti mala získať neoprávnený majetkový prospech vo výške 895 800 eur fakturovaním nadhodnotených plnení iným obchodným spoločnostiam na podklade zmluvných vzťahov s nimi. V prípade trestného činu, pre ktorý je proti sťažovateľke vedené trestné stíhanie, počíta Trestný zákon s trestom prepadnutia majetku obvineného ako s obligat'orným následkom v prípade uznania viny, a to bez potreby naplnenia podmienok uvedených v § 58 ods. 1 Trestného zákona a bez ohľadu na pôvod, resp. spôsob nadobudnutia majetku (k tomu aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 52/2020 z 27. augusta 2020). Povahu a závažnosť trestného činu, na ktoré ako na relevantné kritériá poukazuje § 425 ods. 1 Trestného poriadku, tak vyjadruje už samotný § 58 ods. 3 Trestného zákona, ktorý definuje skupinu spoločensky obzvlášť nebezpečných trestných činov, pri ktorých ustanovil trest prepadnutia majetku ako obligat'orný následok špecifikovaných trestných činov (II. ÚS 534/2021, bod 8). Ústavný súd teda konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval v zmysle ich účelu, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnej zákonnej úpravy, ktorej aplikáciu na sťažovateľkin prípad okresný súd dôsledne preskúmal, pričom postačujúcim a zrozumiteľným, ako

aj ústavne súladným spôsobom zdôvodnil splnenie zákonných podmienok tak, ako vyplývajú z § 425 ods. 1 Trestného poriadku (v kvantitatívnom kontexte § 426 ods. 1 Trestného poriadku).

18. Ako ústavne súladnú hodnotí ústavný súd aj ďalšiu časť napadnutého uznesenia okresného súdu, v rámci ktorej okresný súd aj napriek splneniu materiálnych podmienok na postup prokurátora krajskej prokuratúry vrátane fakultatívnosti tohto postupu skúmal proporcionalitu medzi zaistením majetku sťažovateľky a účelom trestného konania, pre ktorého naplnenie sa majetok v konaní aj zaistil. Pri posúdení tejto otázky okresný súd dospel k záveru o opodstatnenosti takéhoto postupu prokurátora krajskej prokuratúry vzhľadom na dosiaľ vykonané dokazovanie, ktoré dosiaľ potvrdilo (rozumej aj v kontexte nevyvrátilo) dôvodné podozrenie zo spáchanej trestnej činnosti kladenej sťažovateľke za vinu a z výšky získaného neoprávneného majetkového prospechu vo významnom rozsahu (zo spôsobenia škody veľkého rozsahu poškodenej právnickej osobe). Takto okresný súd zohľadnil aj motív konania sťažovateľky a koordináciu osôb pri predpokladanom sofistikovanom spôsobe páchania trestnej činnosti. S poukazom na tieto východiská vrátane samotnej zákonnej dikcie § 426 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd uzavrel, že zásah do majetkových práv sťažovateľky bol opodstatnený, teda nebol neproporcionálny. Ústavný súd po preskúmaní príslušnej časti napadnutého uznesenia okresného súdu nezistil, že by z dôvodov, ktoré predostrel okresný súd (a ktoré hodnotí aj v kontexte výsledku sťažnostného konania pred prokurátorom krajskej prokuratúry), nebol medzi použitým prostriedkom a sledovaným cieľom rozumný vzťah proporcionality (James a ostatní proti Veľkej Británii z 21. 2. 1986, Bruncrona proti Fínsku zo 16. 11. 2004). Zásah do práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu tak nebol nezákonný a svojvoľný (Maniscalco proti Taliansku z 2. 12. 2014, § 55), v dôsledku ktorého by sťažovateľka musela znášať neprimerané bremeno.

19. V zmysle predostretých záverov ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde [keď by prichádzal do úvahy aj dôvod jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde].

20. K argumentu sťažovateľky o tom, že nie je vlastníčkou časti zaisteného majetku, ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľka nekoná v záujme ochrany svojich označených práv, ale tretej osoby, čo ju robí osobou neoprávnenou na podanie ústavnej sťažnosti v tejto jej časti a v dôsledku čoho ústavný súd odmieta túto časť podanej ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

21. Sťažovateľka sa napokon v podanej ústavnej sťažnosti domáha aplikácie práva Európskej únie, a to konkrétne čl. 5 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014, podľa ktorého „Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu majetku vo vlastníctve osoby odsúdenej za trestný čin, ktorý môže viesť priamo alebo nepriamo k hospodárskemu prospechu, ak je súd na základe okolností prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov, ako napríklad, že hodnota majetku je neprimeraná k zákonnému príjmu odsúdenej osoby, presvedčený, že dotknutý majetok je získaný z trestnej činnosti.“. V dôsledku prednosti práva Európskej únie by sa podľa jej názoru nemala v jej prípade použiť vnútroštátna právna úprava (napr. rozsudok C - 258/09, EU:C:2010:742, bod 45). Touto námietkou sťažovateľky sa ústavný súd nezaoberal z dôvodu, že sa sťažovateľka v petite podanej ústavnej sťažnosti nedomáhala vyslovenia porušenia príslušných ustanovení Charty základných práv

Európskej únie (samotná smernica ani nemôže byť v konaní o ústavnej sťažnosti referenčnou normou), ale len dohovoru a ústavy, ktoré k interpretácii komunitárneho práva neslúžia (III. ÚS 133/2022 bod 25). Túto časť podanej ústavnej sťažnosti teda ústavný súd považuje len za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá však vzhľadom na rozsah predmetu ústavnej sťažnosti [§ 123 ods. 1 písm. c), § 45 zákona o ústavnom súde] a viazanosť ústavného súdu podaným návrhom nie je obsahovo relevantná.

22. Len nad rámec priameho dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ústavný súd dodáva, že nemožno zamieňať tradičný inštitút prepadnutia majetku (a zaistenie majetku na účel jeho neskoršieho výkonu) s konfiškačnými opatreniami, ktoré európske právo presadzuje, a to aj v úplnom (ako zodpovedá citácii v predchádzajúcom bode) alebo čiastočnom majetkovom rozsahu, keď sa také opatrenie ukladá nad rámec, resp. mimo uloženého trestu z dôvodu, že súd zastáva názor, že hodnota páchatel'ovho majetku je neprimeraná jeho zákonným príjmom, teda v podstate na princípe preukazovania pôvodu majetku (čomu zodpovedá ochranné opatrenie zhabania časti majetku podľa § 83a Trestného zákona). V prípade uloženia trestu prepadnutia majetku však už z povahy veci dotknuté opatrenie uložiť nemožno.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu